

TIJDSCRIFT
VAN HET
NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

3^e Jaargang — 1° Aflevering

AMSTERDAM
G. THEOD. BOM EN ZOON
1895

Muntvondst van 's Hertogenbosch.

Op 27 Mei 1894 werd in 's Hertogenbosch een muntvondst gedaan op een aan het Rijk toebehoorend terrein in de omgeving der strafgevangenis. Werklieden bezig met het graven van grondwerk voor de uitbreiding der strafgevangenis, vonden in een ouden keldermuur een kistje bevattende de munten wier beschrijving wij hierbij aan de lezers van het Tijdschrift aanbieden. Op bijgevoegd kaartje zal men zeer duidelijk de situatie van het terrein der vondst kunnen nagaan. De Heer HEZENMANS, archivaris der gemeente 's Hertogenbosch, was zoo welwillend om ons verzoek

het volgende aangaande de vondstplaats meê te deelen.

„Op de plaats waar den 27sten Mei 1894 de „doos met gouden munten gevonden is, stond „vroeger de Bogaard der schutterij van St. Jo- „ris of van den nieuwen voetboog. De groote „ruimte achter het gebouw (dat met de straat „gelijk kwam) was het schietterrein, de schei- „dingsmuur in quaestie liep daar langs over de „volle lengte. In deze muur is het goud gevon- „den, doch zooals mij bleek, heeft aan de bin- „nenzijde op de open plaats een bouwwerk „gestaan, dat de muur bedekte daar waar het „goud gevonden is. Ik vond overblijfsels van „fundeeringen en eener vloer van kleine roode „plavuisjes. En, inderdaad op een oude kaart „dezer stad 1) wordt een lang smal gebouwtje „aangegeven, dat zich langs een gedeelte der „muur uitstreckte, juist op het door mij beschre- „ven punt; aan de overzijde, die reeds vroeger „door de gevangenis is ingenomen, stond ook „een dergelijk bouwwerk volgens die kaart.”

De geheele vondst is door het Koninklijk Penningkabinet aangekocht.

---

1) Deze kaart is de groote, zich op het archief der gemeente bevin- dende en niet gereproduceerde kaart van den officier S. J. HOLLANDT. gemaakt in 1755. De oudere kaarten van 1566 en 1584 zijn te klein van schaal, om daarop de gebouwtjes voorkomende op de kaart van 1755 te onderscheiden.

HOLLAND

WILLEM V (1346—1359).

1	$\frac{1}{2}$ Gouden Schild of Klinkert. Gram 1.8.	1
	<i>Vergel. van der Chijs pl. V nr. 5.</i>	
2	$\frac{1}{3}$ of $\frac{1}{4}$ Gouden Schild of Klinkert. Gram 1.3	2
	<i>Vergel. van der Chijs. pl. V nr. 6.</i>	
3	$\frac{1}{3}$ of $\frac{1}{4}$ Gouden Schild of Klinkert. Gram 1.3	1
	Variëteit: 5- ~~E~~ -L.	
	<i>Vergel. van der Chijs pl. V nr. 6.</i>	

Aanteekening. Deze munten werden door SERRURE in het *Vaderlandsch Museum* X p. 69, toegeschreven aan Willem VI (1404—1417), door VAN DER CHIJS aan Willem V en zeer waarschijnlijk is de opvatting van VAN DER CHIJS minder juist. Men vergelijk hierover *Revue Belge* 1872, p. 464. Voor het gewicht der $\frac{1}{4}$ of $\frac{1}{3}$ Klinkert vergelijk men *van der Chijs p.* 195.

JAN VAN BEIJEREN (1421—1425).

4	Goudgulden. Gram 3.2.	1
	Variëteit: $\text{h} \text{O} \text{L} \text{D} \text{D} \text{D} \text{S}$.	
	<i>Vergel. van der Chijs. pl. XI nr. 1.</i>	

 Transporteeren 5

PHILIPS DE GOEDE (als Graaf) 1433—1467.

- 5 Gouden Rijder. Gram 3.5. 1
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 4.
- 6 Gouden Rijder. Gram 3.7. 1
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 4.
- 7 Gouden Rijder. Gram 3.7. 1
 Variëteit: $\text{h}^2\text{O}^{\text{L}}\text{D}^{\text{z}} \text{z} \text{z}^{\text{z}} \text{z}^{\text{z}}$
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 4.
- 8 Gouden Rijder. Gram 3.7. 1
 Variëteit: $\text{h}^2\text{O}^{\text{L}}\text{D}^{\text{z}} \text{z}^{\text{z}}$
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 4.
- 9 Gouden Rijder. Gram 3.6. 2
 Variëteit: $\text{h}^2\text{O}^{\text{L}}\text{D}^{\text{z}} \text{z}^{\text{z}}$
 Keerz: voor het munteeken geen kruisjes.
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 4.
- 10 Gouden Rijder. Gram 3.6. 1
 Variëteit: $\text{h}^2\text{O}^{\text{L}}\text{D}^{\text{z}}$
 Keerz: voor het munteeken geen kruisjes.
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 4.
- 11 Gouden Rijder. Gram 3.7. 1
 Variëteit: $\text{h}^2\text{O}^{\text{L}}\text{D}^{\text{z}}$
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 4.
- 12 Gouden Leeuw. Gram 4.2. 1
Vergel. van der Chijs pl. XIV nr. 8.

GELDERLAND.

REINALD IV 1402—1423.

13	Goudgulden. Gram 3.2.	1
	Variëteit: Keerz. $\text{TT} . \text{DE} .$	
	<i>Vergel. van der Chijs pl. IX nr. 4.</i>	
14	Goudgulden. Gram 3.4.	1
	Variëteit: grooter letters. Keerz. $\text{TT} . \text{DE} .$	
	<i>Vergel. van der Chijs pl. IX nr. 4.</i>	
15	Goudgulden. Gram 3.4.	3
	Variëteit: Keerz. $\text{TT} : \text{DE} .$	
	<i>Vergel. van der Chijs pl. IX nr. 4.</i>	

ARNOLD (1423—1473)

16	Gouden Rijder. Gram 3.4.	7
	<i>Vergel. van der Chijs pl. IX nr. 1.</i>	
17	Gouden Rijder. Gram 3.3.	2
	Variëteit: GELIVL	
	<i>Vergel. Roest nr. 203.</i>	
18	Gouden Rijder. Gram 3.3.	1
	Variëteit: $\text{TR}^* \text{DOLD} \times \text{DV}^*$	
	Keerzijde: $\text{TVRE}^* \text{DVGIS}$ enz.	
	<i>Vergel. Roest nr. 203 *)</i>	

*) TH. M. ROEST. *Essai de classification des monnaies du comté puis duché de Gueldre.* Bruxelles J. GOEMAERE 1893. (Revue Belge 1891—1893).

Transport 29

- 19 Gouden Rijder. Gram 3.4. I
 Variëteit: GEL*.
 Keerzijde: DVVIS * enz.
Vergel. Roest nr. 204.
- 20 Gouden Rijder. Gram 3.4. I
 Variëteit: GEL*
 Keerzijde: DVVIS*
Vergel. Roest nr. 204.
- 21 Gouden Rijder. Gram 3.4. I
 Variëteit: GEL*IVL—Z*COMES * 5
 Keerzijde: AVREX*DVVIS*
Vergel. Roest nr. 204.
- 22 Gouden Rijder. Gram 3.4. I
 Variëteit: GEL*IVL—Z*COMES * 5
 Keerzijde: NOVX* AVREX*DVVIS*
Vergel. Roest nr. 204.
- 23 Gouden Rijder. Gram 3.4. I
 Variëteit: GEL*IVL—Z*COMES * 5
 Keerzijde: NOVX* AVREX*DVVIS*
Vergel. Roest nr. 204.

UTRECHT.

FREDERIK VAN BLANKENHEIM (1394—1423)

- 24 Rijnsgulden. Gram 3.3. I
Vergel. van der Chijs pl. XIII nr. 1.

RUDOLF VAN DIEPHOLT (1431—1455)

- 25 Postulaatgulden. Gram 2.8. 4
Vergel. van der Chijs pl. XV nr. 1.
- 26 Postulaatgulden. Gram 3.1. 13
Vergel. van der Chijs pl. XV nr. 1.

DAVID VAN BOURGONDIE (1455—1496)

- 27 Dubbele Davidsharp. Gram 3.5. 1
 Variëteit: Keerzijde DVIDVS
Vergel. van der Chijs pl. XVI nr. 2.

BRABANT

PHILIPS DE GORDE (1430—1467)

- 28 Gouden Rijder. Gram 3.6. 11
 Variëteit: BRAB $\times$ In de afsnede $\times\text{BRAB}\times$
 Keerzijde: $\times$
Vergel. van der Chijs pl. XV nr. 1.
- 29 Gouden Leeuw. Gram 4.2. 6
Vergel. van der Chijs pl. XV nr. 3.

Transport 70

VLAANDEREN.

PHILIPS DE GOEDE

(Eerste periode 1419—1430)

- 30 Nobel. Gram 6.8. 3
Vergel. den Duyts nr. 195 pl. X nr. 61.

PHILIPS DE GOEDE. (Tweede periode 1430—1467)

- 31 Gouden Ridder. Gram 8.6. 12
Vergel. den Duyts nr. 201 pl. IX nr. 65.
- 32 Gouden Leeuw. Gram 4.2. 4
Vergel. den Duyts nr. 202 pl. XI nr. 66.
- 33 Gouden Leeuw. Gram 4.2. 3
 Variëteit: vier vonken aan elke zijde
 van het schild.
Vergel. den Duyts nr. 202 pl. XI nr. 66.

HENEGOUWEN.

PHILIPS DE GOEDE (1433—1467)

- 34 Gouden Ridder. Gram 3.6. 3
Vergel. Chalon nr. 156.

 Transporteeren 95

		Transport	95
35	Gouden Rijder. Gram 3.5.		1
	Variëteit: Z x		
	<i>Vergel. Chalon nr. 156.</i>		
36	Gouden Rijder. Gram 3.6.		1
	Variëteit: Z x		
	Keerzijde: BENEDICTVM		
	<i>Vergel. Chalon nr. 156.</i>		
37	Gouden Leeuw. Gram 2.4.		8
	<i>Vergel. Chalon nr. 157.</i>		

ENGELAND

EDUARD III (1327—1377)

38	Nobel. Gram 6.8. Variëteit: EDWARD x DEI x GRAT x ANGL x DNS x HYB x		1
	Keerz.: INC x AVTEM x TRANSIENS x PER x MEDIU x ILLORVM x IBAT		
	<i>Vergel. Reichel pl. VI nr. 333.</i>		
39	Halve Nobel. Gram 3.1. EDWARD x DEI x GRAT x RE x . . . . ANG		1
	Keerzijde: x DOMINE x IN x FVRORE x TVO x ARGVTS x ME		

HENDRIK VI (1422—1461)

40	Nobel. Gram 7.		6
----	----------------	--	---

Transporteeren 113

Transport 113

Variëteit: H-EDRIC' ½ DI-GRAT' RE'X'.

ANGL' Z-FRANC' DNS' hYB'

Keerzijde: ½ IND' AVT' TRANSIENS'

PER MEDIVM ILLORV' IBAT'

Vergel. Kennyon pl. IV nr. 28 en Vondst Amersfoort (auctie Schulman nr. 3).

41	Nobel. Gram 7.	1
	<i>Vergel. Kennyon pl. IV nr. 28.</i>	
42	Halve Nobel. Gram 3.4.	3
	<i>Vergel. Kennyon pl. IV nr. 29.</i>	
43	Kwart Nobel. Gram 1.7.	4
	<i>Vergel. Kennyon pl. IV nr. 31.</i>	
44	Kwart Nobel. Gram 1.7.	1
	Variëteit: Aan iedere zijde van het schild een lelie.	
	<i>Vergelijk Kennyon pl. IV nr. 31.</i>	

FRANKRIJK.

HENDRIK VI (1422—53)

45	Salut. 3.4 Gram, geslagen te Rouaan.	8
	Variëteit: onder de laatste letter van het randschrift, zoowel aan voor- als keerzijde o (annelet)	
	<i>Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.</i>	

Transport 130

- 46 Salut. 3.4 Gram, geslagen te Parijs. 1
Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.
- 47 Salut. 3.4 Gram, geslagen te Parijs. 4
 Variëteit: Opschrift tusschen Maria en den Engel van onderen aanvangende met $\text{\textcircled{A}}$
Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.
- 48 Salut. 3.4 Gram, geslagen te Parijs. 1
 Variëteit: Opschrift tusschen Maria en den Engel, van onderen met $\text{\textcircled{A}}$ aanvangende. Hoofd en handen van Maria anders geplaatst, $\text{h\textcircled{E}RICVS}$, enz. en $\text{\textcircled{A}NGLIC\textcircled{E}}$.
 Keerzijde: tusschen de woorden punten en $\text{IHP\textcircled{E}RT\textcircled{M}}$:
Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.
- 49 Salut. 3.4 Gram, geslagen te Amiens. 1
 Variëteit: Opschrift tusschen Maria en den Engel van onderen met $\text{\textcircled{A}}$ aanvangende.
 Keerzijde: $\text{FR\textcircled{A}CORVM}$ en tusschen de woorden sterretjes.
Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.
- 50 Salut. 3.4 Gram. Geslagen te St. Lø. 3
Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.
- 51 Salut. 3.4 Gram, geslagen te St. Lø. 1

 Transporteeren 141

Transport 141

Variëteit: ΗΕΙΡΙΚΥΣ en ΡΡΑΚΟΡΥΜ

enz. Onder de R van REX ster.

Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.

52 Salut. 3.4 Gram, geslagen te St. Lô. 1

Variëteit: Punt onder de E van REX.

Keerz.: Punt onder de R van IMPERTIT.

*Vergel. Hoffmann pl. XXX nr. 3.***AARTSBISDOM KEULEN.**

DIRK VAN MEURS (1414—1463)

53 Rieler Goudgulden. Gram 3.4. 1

Variëteit: *TH̄EODIC' *V—R̄CES' *
COLO'

Keerzijde: *ENS'

Vergel. van Merle p. 197 nr. 16.

54 Rieler Goudgulden. Gram 3.5. 1

Variëteit: T—R̄EPI' *

Keerzijde: *ENS'

Vergel. van Merle p. 197 nr. 16.

55 Rieler Goudgulden. Gram 3.5. 1

Variëteit: TR̄EPI' *

Keerzijde: RI'

Vergel. van Merle p. 203 nr. 28.

56 Rieler Goudgulden. Gram 3.2. 1

Transporteeren 146

Transport 146

- Variëteit: COLO-MIEN'
Vergel. van Merle p. 203 nr. 31b.
- 57 Rieler Goudgulden. Gram 3.2. 1
 Variëteit: MIEN'
 Keerzijde: Tusschen de wapens in het
 midden ster.
Vergel. van Merle p. 203 nr. 31b.
- 58 Rieler Goudgulden 1436. Gram 3.4. 1
 Variëteit: MO'*RI'
 Keerzijde: TMO* enz. XXXVI*
Vergel. Catalogus Reimann nr. 7405.
- 59 Rieler Goudgulden 1438. Gram 3.4 1
Vergel. van Merle p. 205 nr. 36.

AARTSBISDOM MAINZ.

JAN II. GRAAF VAN NASSAU (1379—1419)

- 60 Binger Goudgulden. Gram 3.5. 1
 Variëteit: IOHIS'.
Vergel. Catalogus Reimann nr. 7412.

CONRAD, RIJNGRAAF VAN DAUN (1419—1434)

- 61 Goudgulden van Höchst gram 3.5. 1
 Variëteit: TMRPI'.M. Naast den
 bisschop een ster.

Transporteeren 151

Transport 151

Keerzijde: Tusschen de woorden sterren.

*Vergel. Catalogus Reimmann nr. 333.***PFALTZ.**

LODEWIJK XI (1436—1449)

62 Goudgulden van Bacharach. Gram 3.5. I

Variëteit: LVOWIG' * Ter zijde van het
zwaard een ster.

Keerzijde: TVRETX.

*Vergel. Catalogus Reimmann nr. 641.***ZWITSERLAND**

BAZEL (1413—1437)

63 Goudgulden. Gram 3.5. I

Variëteit: 'MONET' enz. BXSILIER'

Keerzijde: RO' * NORVΩ * RE *

Vergel. Catalogus Reimmann nr. 826.

64 Goudgulden. Gram 3.3. I

Variëteit: * Keerzijde: ROMRORVΩ *

*Vergel. Köhler nr. 2642.***STAD FRANKFORT** (1413—1437)

65 Goudgulden. Gram 3.4. I

Transporteeren 155

- Variëteit: Het hoofd van den Heiligen Johannes eenigszins naar rechts gebogen, onder het Paaschlam een ringetje en **MONET**.
Keerzijde: Tusschen het vierboogig schild en den parelrand vier ornamenten en **SIGISMV'D'**
Vergel. Muntvondst Amersfoort, auctie Schulman nr. 1150.
- 66 Goudgulden. Gram 3.4. 1
Variëteit: **MONET***
Keerzijde: **SIGISMV'D*** en schild van zes bogen.
Vergel. Muntvondst Amersfoort, auctie Schulman nr. 1150.
- 67 Goudgulden. Gram 3.4. 1
Verg. Catalogus Reimann nr. 879.

HAMBURG (1413—1437)

- 68 Goudgulden. Gram 3.4. 1
Variëteit: Keerzijde: **SIGISMV'D**⊗
RO'DO'⊗IMPATOR
Vergel. Köhler nr. 2861.

De chronologische gegevens die men aan deze stukken ontleenen kan zijn te weinig nauwkeurig om eenige conclusie te trekken

aangaande den juisten tijd wanneer de munten verborgen zijn. Wij hopen met deze beschrijving de lezers van dit tijdschrift van eenig nut te hebben kunnen zijn.

Mocht de redactie de welwillendheid hebben om ons de daarvoor noodige plaatsruimte af te staan, dan is ons voornemen om de lezers geregeld op de hoogte te houden van de vondsten, voor zoover ze ter onzer kennis komen.

Tevens is ons plan om in een volgende aflevering van dit tijdschrift te publiceeren eene zoo volledig mogelijke lijst van de muntvondsten in den loop van 1894 in ons vaderland gedaan. Natuurlijk zullen wij de vondsten die reeds beschreven zijn in dit tijdschrift of elders, alleen vermelden met de verwijzingen er bij.

Wij zeggen zoo volledig mogelijk, daar uit den aard der zaak zeer veel aan onze aandacht ontsnapt. Wij zouden den lezers van dit tijdschrift zeer dankbaar zijn, indien zij de vondsten die hen ter oore kwamen, ons zouden willen mededeelen, natuurlijk indien zij niet zelf de beschrijving bewerken, daardoor zouden wij *in het algemeen belang* in staat zijn onze lijst zoo volledig mogelijk te maken.

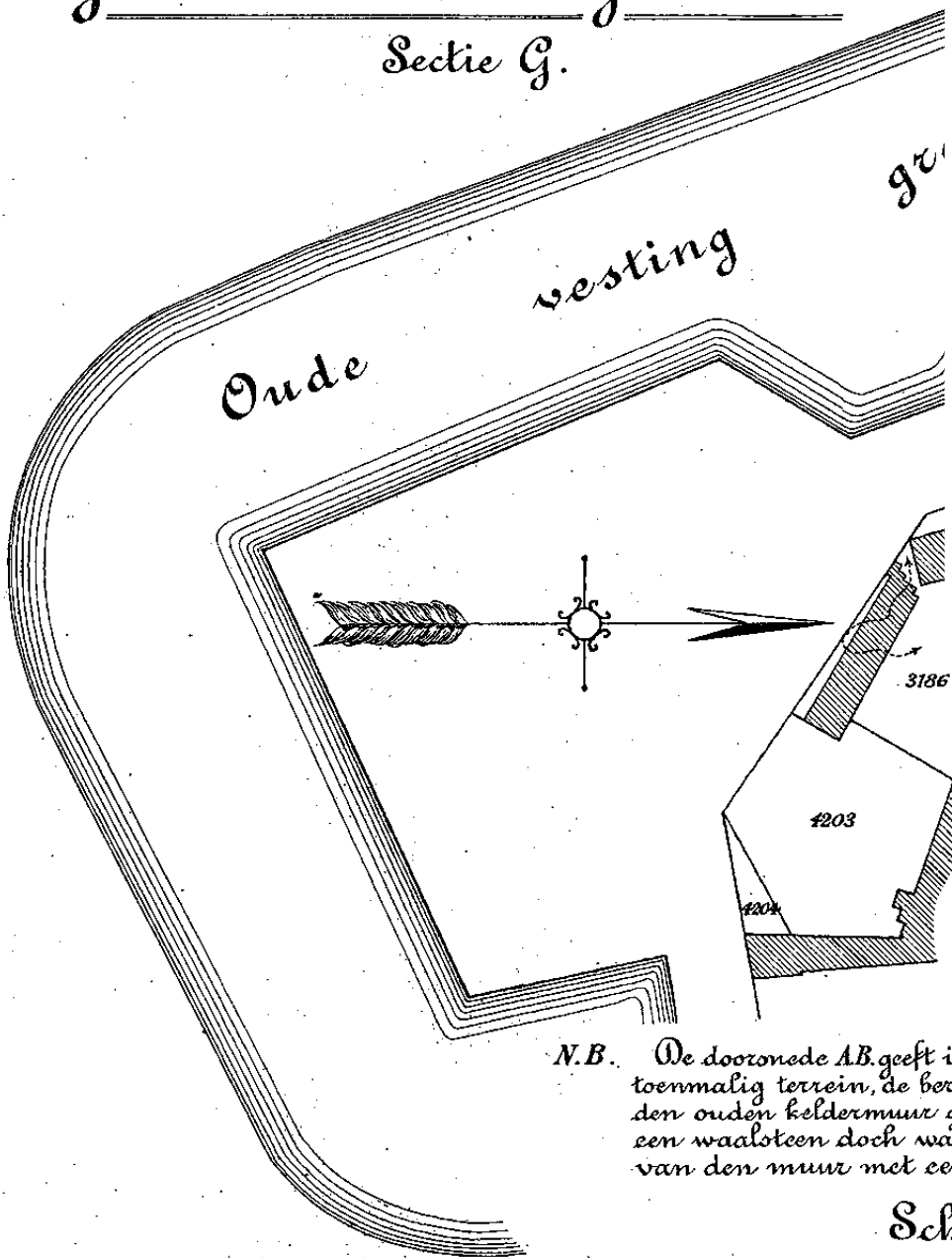
H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ.

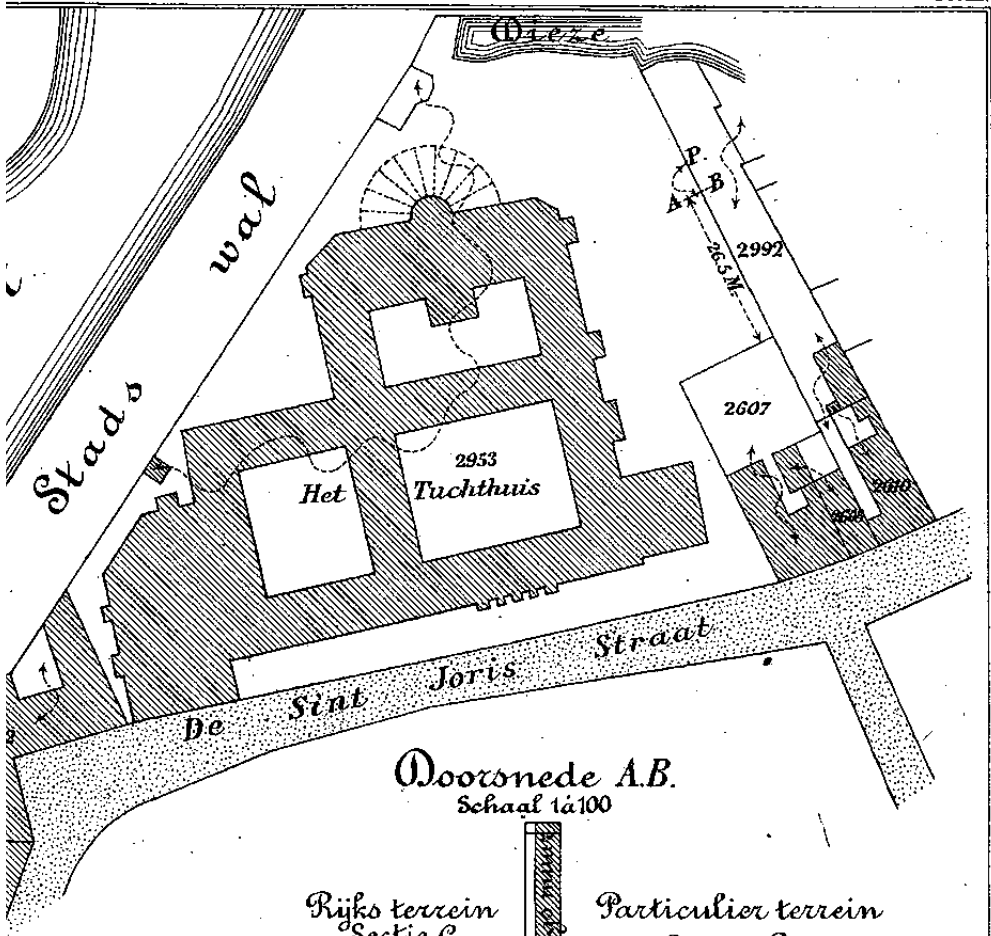
's Gravenhage, Januari 1895.

Gemeente 's Hertogenbosch.

Sectie G.

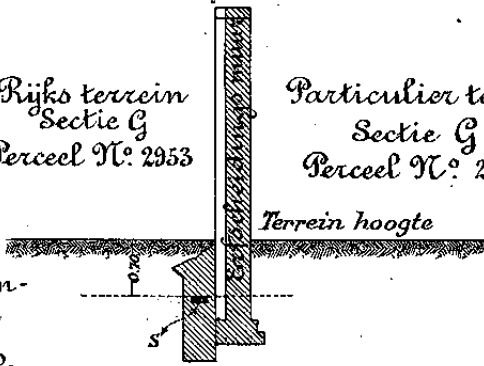

Doorsnede A.B.
Schaal 1:100

Rijks terrein
Sectie G
Perceel N^o: 2953

Particulier terrein
Sectie G
Perceel N^o: 2992

Plaats waar de munten den 27sten Mei 1894 zijn gevonden.

Ingevolge de daarvan ontvangen rapporten opgemaakt door den ondergeteekende

t punt S. gelegen 0.70 M. onder het zwaak en werd bij het losbreken onthouweel geheel vernietigd.

l 1 à 1250.